

MUHASEBE ' Cİ

Ercan Kezer

Chief Financial Officer, Türkiye, e-mail: e.kezer@mapei.com.tr

Ankara, 13/05/2024

Ah bu "ci" takısı yok mu "ci" takısı... Meslek takısı diye türetmişiz zamanında ama aramızda, bilir bilmez kullanıyor, her kelimeye takıp takıştırıyor, her şeye yakıştırıyoruz. İsimlere, cisimler ekle tamam da, Bilim'e Eğitime bulaşma be kardeşim. Çorbacı, lastikçi, çiçekçi, perdecı, gevrekçi, çerezci tamam da , Radyolojici, Patolojici, Böbrekçi, Göğüscü, falan deyince olmuyor işte. Aynı Türkçeci, Fenci, Dinci Bedenci de olduğu gibi. Bilime, Eğitime yakışmıyor işte çok yavan duruyor. Onca yıl emek verilmiş, uzmanlık kazanılmış, topluma hizmet eden, en kutsal meslekleri , yılların emeklerini silip götürüyor bu iki harf.

Malum bir harf ilavesi ile küçültme takısı olarak da kullanılmasından da mı kaynaklı bilemiyorum. Minicik, küçücük, tepecik ve hatta kedicik, köpekçik, adamcık gibi acıma duygusu, acıtasyon da katıyor bazen. Sahi bizim zamanımızda Ayşe'cik diye bir çocuk kitabı serisi vardı. Neyse konumuz Dilbigisi değil elbette, artıl sadete, bizim mesleğe gelecek olursak ; evet yakıştırırsak da yakıştırmasak bizim meslek bu kardeşim, Muhasebeciyiz işin özünde. Aslında bir bilim dalı olan mesleğimizi de "ci" leyip böyle bir mesleğe dönüştürmüştüz işte. Evet bilim dalı dedim, yanlış okumadınız. Hatta ben demedim, bakın, burada işte ; Atatürk Üniversitesi'nin tanımı ile Muhasebe ;

**Atatürk
University**

"Ekonomik faaliyetlerde bulunan tüm kuruluşların mali nitelikteki işlemleri ve olayları para ile ifade edilmiş şekilde kaydeden, sınıflandıran, özetleyerek rapor eden ve sonuçlarını yorumlayan ve analiz eden bir ***bilim dalıdır.***"

Citation/Atf: KEZER, E. (2024). MUHASEBE ' Cİ. İZMİR SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER DAYANIŞMA DERGİSİ. 134(7): 183-188

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:
Ercan Kezer
E-mail: e.kezer@mapei.com.tr

Bu çalışma, Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Hatta gelin yeni, sanal çağın ansiklopedisi Vikipedi'yaya da soralım.. O da derki benzer şekilde ;

VİKİPEDİ
Özgür Ansiklopedi

“Muhasebe, bir işletmenin varlıkları ve kaynakları üzerindeki mali nitelikteki bilgileri kayıt, sınıflandırma, özetleme, analiz etme ve yorumlama gibi fonksiyonlar ile takip eden ***bilimsel bir sistemdir.***”

Hatta bunları da altına eklemiş, Özgör Ansiklopedi , “ci” li “cik” takılarla değil, bir alt bilim dalı gibi süslemiş, zenginleştirmiş muhasebeyi;

“En yaygın muhasebe türleri denetim muhasebesi, bütçe, maliyet muhasebesi, adli muhasebe, çevresel muhasebe, finansal muhasebe, fon muhasebesi, devlet muhasebesi, yönetim muhasebesi, sosyal muhasebe, vergi muhasebesi'dir.”

Merak ediyorum acıkçası bu internet çağı öncesi, salonlarımızda vitrin süsü gibi duran, 10-15 ciltlik o muhteşem Ana Biritanica, Meydan Larousse , Büyük Larousse ,Cumhuriyet gibi eserlerde nasıl geçiyordu acaba bizim meslek. Bu güzelim yayınları o dönemde artık okullar, kütüphaneler falan da almadığından, hurdacılara 20-30 kg lık kağıt olarak sattık bir çoğumuz. Bu örnekte olduğu gibi, zaman bize uymazsa, biz zaman uyuyoruz aslında. Tarih akışı içinde , teknoloji her dala, her şeye, hayatımıza çok hızlı ve radikal dokunuşlar yapıyor, değiştiriyor, geliştiriyor bizleri. Bu günlerde ortalığı yakıp kavuran bu AI (yapay zeka) , ChatGPT konularına falan hiç girmeyelim burada, çıkamayız işin içinden.. Belki başka bir zaman, başka bir yazımızda, söz olsun ki, seve seve..

Malum artık Emlakçı denildiği zaman kızar oldu Gayrimenkul Danışmanları . Sokak arasındaki tek koltuklu Berber bile artık Erkek Kuaförü, Bakkal da Market. Hatta yan dükkanı falan alıp biraz büyütünce, bir de meyve-sebze koyup ekmeği de üç-beş çeşide çıkarınca oluyor Süper Market. Neyse ki bize Süper Muhasebeci denmeden, malum

meslek yasamızla biraz topladık durumu.

Uzun yıllar süren çalışmalar ve çabalarımız nihayet sonuç verdi ve 13.6.1989 tarihli Resmî Gazete de yayımlandı imdadımıza yetiştirdi bizim meşhur 3568 sayılı Kanun.

Tam da böyle bir amaçla çıkmıştık bu zorlu yola ; “ *Kanunun amacı , işletmelerde faaliyetlerin ve işlemlerin sağlıklı ve güvenilir bir şekilde işleyişini sağlamak, faaliyet sonuçlarını ilgili mevzuat çerçevesinde denetlemeye, değerlendirmeye tabi tutarak gerçek durumu ilgililerin ve resmi mercilerin istifadesine tarafsız bir şekilde sunmak ve yüksek mesleki standartları gerçekleştirmek üzere, “Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik” ve “Yeminli Mali Müşavirlik” meslekleri ve hizmetleri ile Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğinin kurulmasına, teşkilat, faaliyet ve denetimlerine, organlarının seçimlerine dair esasları düzenlemektir. “*

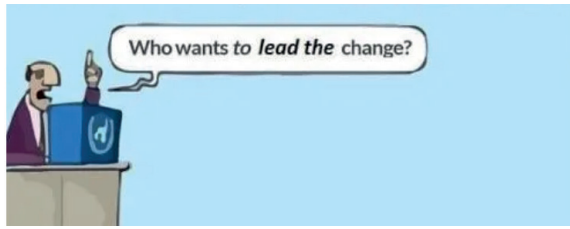
ve aynı madde de mesleğimizin gerçek adını da koyduk ;

“*Bu Kanun hükümlerine göre meslek icrasına hak kazananlara “Serbest Muhasebeci Mali Müşavir”, “Yeminli Mali Müşavir” denir. “*

Sonrada eklettik , adeta büyük babamız, aile reisimizin de adını bu şekilde ; “*(Ek cümle: 10/7/2008-5786/1 md.) Birliğin kısa adı TÜR-MOB'dur.*”

Bu sayede odalarımız, derneklerimiz ve üst birliklerimiz oldu ve bu bilim dalı , değerli mesleğimiz bir nebze itibar kazandı, layığını buldu.

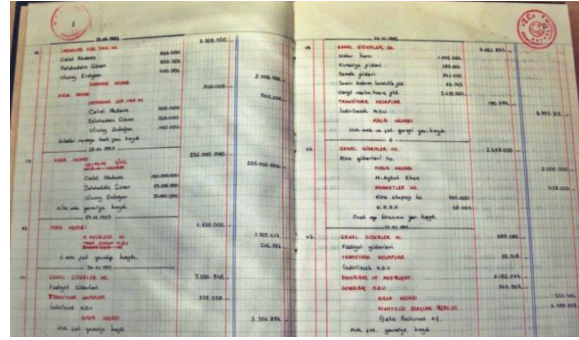
Değişimi kabullenmek zordur. Tarihe bakıldığında her yeni yöntem, yeni yönetim ve rejime geçiş çok sancılı, sıkıntılı olmuştur ve uzun zaman almıştır hep. “Change Management / Değişim Yönetimi” özel eğitimlere, kitaplara, yayınlara konu olmuştur. Hatta çok sevdiğim bir karikatür ile biraz da renk katalım sohbetimize ;

Değişimi herkes çok ister, destekler ama kimse değişmek istemez. Hatta biraz destek isteyince , sen de tut bu işin ucunda falan deyince , ortada kimse kalmaz..

İşte bizim yasaya geçişte böyle oldu. 90'lı yılların başında, üniversite den mezun olduktan sonra 40 yıllık Muhasebeci sevgili Babam'ın yanında atılmışım meslek hayatına. İktisadi ve İdari İlimler Akademisi, Muhasebe Organizatörlüğü dalından dört yıllık lisans diplomalı, ilk SMMM Ruhsatını ve en layığı ile alanlar üstadlardandır Baba'm. Gerçi 12 yaşından itibaren gittiğim ofisimizde, daktilo ve FACIT ile oynamak, Yevmiye'den Kebir'e kayıt aktarmak, kırmızı ve mavi mürekkepli kalemle, cetvel de kullanılarak 1 m2 ye yakın defterleri adeta süsler gibi yazmak, hatta o zamanın değişiyiyle "defter tutmak" başka bir keyif verirdi bana. Yeni bir işyeri açıldığında hemen sorarlardı "Abi defteri kaç tutaacaksın" ? Her zam döneminde de "Abi yapma ya, yandaki Bakkal 50 TL ye tutturuyor , boşver sen tarifeyi.." Evet çok şeyler değişti günümüzde. Nerelerden geldik buralara. FACIT'in yerini ilk önce elektrikli şeritli hesap makinaları aldı. Sonrasında Meslek Odalarımızın kampanyaları

ile, Bilgisayarlara , dot- matrix printer lara kavuştuk. Sanki mekikle uzaya gitmiş de, Mars'tan çalışır gibi hissettik kendimizi o dönemde. Daktilo tuşu sesleri yerlerini fiş, mizan, muavin basımında cayır cayır bağırarak , adeta çoklu bir koro gibi yarışan yazıcı- ları bırakmıştı artık. Bir sürü yazılımlar çıktı , yep yeni bir pazar ve rekabet türedi. Koli koli delikli kağıtlar taşıdık noterlere, 1 m2 lik yevmiye ve kebirler yerine. "Yedekleme" yaptık senelerce , kutu kutu disketlerle dolu para kasalarımız.

Evet değişimi başardık, saygınlık kazandık. Bizim de günümüz, hatta haftamız oldu. Bir logo muz, standard tabelamız, ünvanımız var artık. Uzmanlıklar kazandık yeni standartlar geliştirdik.

Önceden Borsa Mevzuatı derdik, Halka Açık Şirket derdik.. Sadece SPK raporu vardı ayrı bir uzmanlık alanı , özel tecrübe gerektiren, " üstad " işi zorlayıcı raporlar ... Nakit ve

Fon Akım tabloları falan yapardı bazı “üstad” lar. Hatta kısa bir dönem zorunlu oldu , KVB eki falan yapıldı. Banka extresi bile alamadığımız, ortaklar cari hesabı patlattığımız her “büyük defter” mükellefine, Fon Akım Tablosu falan yapmaya zorlandık. Bizler de yeni kuşak sayılırdık, ilk SMMM ler olarak. Şimdilerin Y / Z kuşakları ile olduğu kadar açık değildi aralar ama, artık ex’e yaklaşan biz X ‘lerin de, kendimizce bir havası oluyordu, kurumsallaşmaya çalışan aile şirketlerinde. Havalı havalı yönetim raporlaması yapardık, grafikler falan hazırlar, anlatırdık küçük “büyük defter” mükellefli yaşlı patronlara.

Keyifli ama zor dönemlerdi o yıllar. Bölge Çalışma Müdürlüklerine her ay işe giriş / çıkış bildiregeleri, iadeli taahhütlü posta ile gönderilirdi. SGK, Bağ-Kur ve onlarca Vergi Dairesinde aynı günde, hatta aynı anda girilen, onlarca metre uzunluğundaki önce tahakkuk sonra da vezne kuyruklarını unutmak mümkün mü ? Korkulu rüyamız olmuştu, İşletme Cetvelleri , Kapasite ve hele o İstatistik Kurumu Raporları. “Abi bunu doldur” diye tutuşturulardı elimize. Sabit Kıymet defteri, doğrudüzgün demirbaş kayıtları bile olmayan, atölyeden hallice marongozlar, tornacılar, güler geçerdi sordukça ilgili soruları. “Ne bileyim yaz kafana göre be Abi” derlerdi çoğu zaman. En büyük kabusumuz da gelir vergisi beyan dönemleriydi. Çok zarar ediyorsun, fatura / fiş kes dersin, “Abi çok KDV çıkıyor “ derler... Şişer de şişer stoklar, mevcudun beş misli de olsa dükkanı, hiç sığmayacak kadar. Hayat standardını aşın mı biraz, yandın, bir lakap daha takarlar hemen başına, “Vergici Muhasebeci” olarak nam salarsın yakın camiada. Sağ olsunlar mükellefin eş, evlat, aile, hısım akrabasının İsteğe Bağlı Sigortasından, Kira Gelir Beyanına kadar uzanırdı bizlerden beklenen “Muhasebeci” ye yüklenen ödev, görev ve sorumluluklar. Bir de, sen al öde vergimizi diye elimize tutuşturulardı, o zamanki para ile milyon milyon banknotları. Kazara kıramayıp da bir kere alıp, adına bir ödeme yapmayagör. Geçmiş dönemden ihmal ettiği bir borcu çıkıp da, ödeme ihbarı gelince de kahvelerde “benim muhasebeci

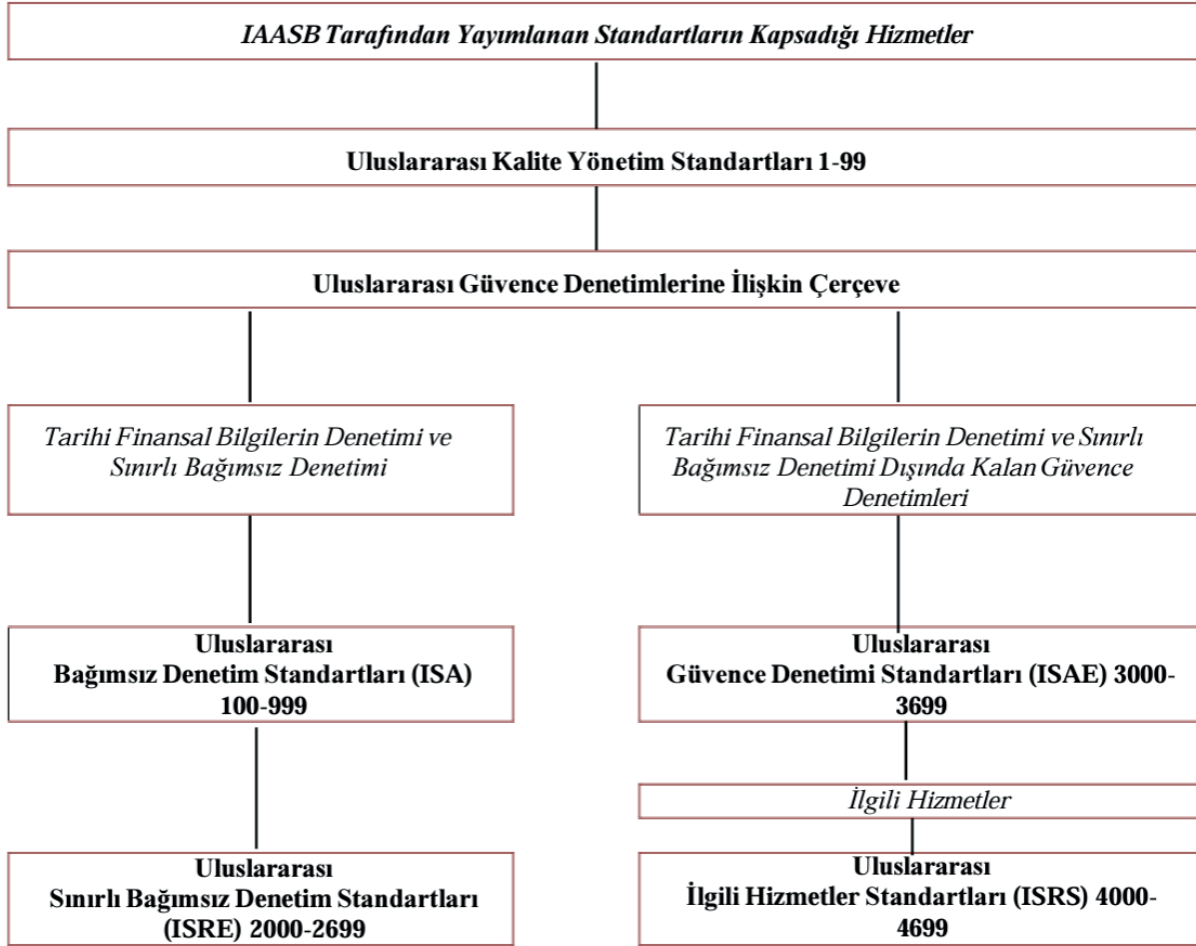
de hırsız çıktı “ sohbetlerine konu olurdu bizim bilim dalı.

Hızlı büyüdük, geliştik, Yabancı Sermayeli Şirketlerimiz çoğaldı. Aile şirketlerinin evlatları, saygın, marka üniversitelerde yurtdışı eğitimleri aldılar, doktoralar yaptılar. Sağlıklı büyüyenler, iyi kurumsallaşabilenler oldu. Ve, birer birer ayrıldı, koptu biraz palazlanıp, büyüyen “büyük defterler” muhasebe bürolarından. Kıdemli büro elemanlarını da barındıramaz oldu artık SMMM ‘ler. Muhasebe Müdürü diplomalarını alarak, koşarak kaçtılar ofislerden. “Muhasebeci” değillerdi artık, bitmişti SGK, PTT , Bağ-Kur kuyrukları, bu öğlen gene ne yiyeceğiz kaygıları, evrak arası yenen, yarım ekmek veya dürüm kola molaları.

Yabancı Sermaye arttıkça, denetim işleri de uzmanlık kazandı. Meşhur “Top-Five” (İlk 5) lara yaradı bu durum. Adeta denetim akademisi oldular. Ofis sayıları 10'lara ulaştı. Marka bilinirlikleri arttı. Pwc, KPMG, Deloitte, EY, Mazars deyince anlar, hatta EY (i-vay) I , KPMG (ki-pi-em-ci) yi bile doğru okur oldu şirket patronları. Tesadüf oldu, bazı harfleri bile tuttu hatta, IFRS ‘in Turkish versiyonu geldi, UFRS / TFRS raporlamalara falan başladık. Sonra daha farklı standartlar, keyifli rapor adları da türettik.. ISA , BOBIFRS, vesaire.. “Muhasebeci” muhabbetine , yazımızın başlığımıza fazla kaptırdık, biraz da mesleğin “Bilim” boyutuna geri dönecek olursak ;

“Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK), 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle (KHK) kendisine verilen Türkiye Denetim Standartlarını (TDS) yayımlama yetkisi çerçevesinde, Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) tarafından yayımlanan uluslararası standartları referans alma stratejisini benimsemiştir. Bu tercih esasen ülkemizin Avrupa Birliği adaylık sürecinin de bir gereği olup, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda da aynen kabul görmüştür. Bununla birlikte, 26/12/2012 tarihli Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde Türkiye Denetim Standartları, 660 sayılı KHK uyarınca yürürlüğe konan, bilgi sistemleri ile sürdürülebilirlik denetimi dahil olmak üzere, bağımsız denetim alanında ulusla-

rarası standartlarla uyumlu eğitim, etik, kalite yönetim ve denetim standartları ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeler olarak tanımlanmıştır. IFAC çatısı altında oluşturulan üç bağımsız standart belirleyici kurul tarafından eğitim, etik, kalite yönetim ile güvence denetimi ve ilgili hizmetler standartları yayımlanmaktadır. Bu üç kuruldaki biri olan Uluslararası Bağımsız Denetim ve Güvence Denetimi Standartları Kurulu (IAASB) tarafından bağımsız denetim, sınırlı bağımsız denetim, diğer güvence denetimleri ve ilgili hizmetlere ilişkin standartlar yayımlanmakta olup, söz konusu standartların genel yapısı aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

https://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v2/TDS/Turkiye_denetim_standartlarına_iliskin_bilgi_notu_.pdf

Geçenlerde bir Global Banka (ki artık tam yereli neredeyse kalmadı), bu aralar gene “sıkılaştırma” kararlarına uyabilmek adına ne yapacaklarını bilemeyip , MB ve BDDK nın regülasyon yağmuru altında sırlısklam, bi-çare vaziyette, gözümüzün üzerindeki kaşlara bakarken, benden “EK-4” istedi. Dedi o ne ? Mali tahlil adı altında neredeyse kan tahlili ve MR falan da isteyecekler. Dedi, işte sizin çalıştığınız top-five dan iste, sen sor, onlar bilirlir. Meğer efendim firmanın forex raporunda , kredi limiti çok artmış da,

BOBI-FRS niz yetmez bir de “Bağımsız Güvence Raporunuz” u da görelim istemişler. 2019 da Resmi Gazetemiz de falan da basmışlar bunları bir güzel. İlgililere duyurulur ; <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/02/20190219-4.htm> .

Klasik uçan kazlar ve kümestekiler hikayesi vadır ya, vergi politikaları için söylenmiş, işte bu da o hesap olmuş.. Yabancıya anlatmaktan yorulduk artık bu “top-five” ların birinden aldığımız beş ayrı scop taki (Tam Tastik, IFRS, BOBI FRS, TP şimdi de bu BGR

) denetim hizmetlerimizi. Eyyyy EY dedim geçenlerde, bu "EK4" ü de yapın artık bila bedel ile. Ama olmaz tabi, sonra çeliştim kendimle, malum asgari tarifden az çok biz de anlarız elbette.

Velahasıl işte bakın bizim Muhasebe, geldi FACIT 'ten IFAC'a, TFRS 'ye..

Şimdilerde malum gündem, hiper enflasyon, keşke çileli mesleğimizde bu olsaydı bir son.

İlk buluşmam sizlerle, biterken böyle bir şiirle,

Umarım keyifle okursunuz, yeni süprizlerim hazır bir daha ki sefere.